

Piezīmes un atsaucis valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1014																									
Sugas nosaukums	Vertigo angustior																									
Eksperte	Digna Pilāte																									
Darbs pabeigts	28.03.2023.																									
Vispārējās piezīmes	<p>Slaidā pumpurgliemeža <i>Vertigo angustior</i> izplatībai Latvijā uzmanību sāka pievērst 2001. gadā līdz ar EMERALD projekta uzsākšanu. Līdz tam bija zināmas deviņas vēsturiskās sugas atradnes (Spuris, 1998). Saskaņā ar EMERALD projekta ziņojumu, līdz 2003. gadam bija iegūta informācija par astoņām jaunām sugas atradnēm (Anon., 2004). Līdz 2006. gadam suga bija konstatēta 24 atradnēs (EIONET, bez dat.). Šobrīd ir zināmas vairāk nekā 40 atradnes (1. attēls). Lielākā daļa no tām atrodas <i>Natura 2000</i> teritorijās. Ir teritorijas, kurās zināma viena vai vairākas sugas atradnes. Sugas monitorings ir veikts daļā atradņu divos monitoringa periodos no 2007. līdz 2018. gadam.</p> <table><tr><td></td><td>REF (vēsture)</td><td>HDV (2004)</td><td>CV (2019)</td><td>FRV</td></tr><tr><td>Min</td><td>8</td><td>24</td><td>23</td><td>26,267851</td></tr><tr><td>Max</td><td>17</td><td>24</td><td>30</td><td>26,267851</td></tr></table> <table><tr><td></td><td>REF (vēsture)</td><td>HDV (2004)</td><td>CV (2019)</td><td>FRV</td></tr><tr><td>Vidējais</td><td>12,5</td><td>24</td><td>26,5</td><td>26,267851</td></tr></table>		REF (vēsture)	HDV (2004)	CV (2019)	FRV	Min	8	24	23	26,267851	Max	17	24	30	26,267851		REF (vēsture)	HDV (2004)	CV (2019)	FRV	Vidējais	12,5	24	26,5	26,267851
	REF (vēsture)	HDV (2004)	CV (2019)	FRV																						
Min	8	24	23	26,267851																						
Max	17	24	30	26,267851																						
	REF (vēsture)	HDV (2004)	CV (2019)	FRV																						
Vidējais	12,5	24	26,5	26,267851																						

1. attēls. Aprēķinu kopsavilkums.

1. attēls. Aprēķinu kopsavilkums.

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	Date	2003 No 2001. līdz 2003. gadam iegūti dati par jaunām sugas atradnēm (Anon., 2004). Līdz tam par lielāko daļu atradņu ziņas ir vecākas par 1942. gadu (Schlesch, 1942; Spuris, 1998).
	Popunit	loc (atradne – vieta, kur konstatēta un dzīvo suga) EMERALD projekta ziņojumā kā populācijas mērvienība bija izmantota atradne. Biotopu direktīvas 17. panta Latvijas ziņojumos kā populācijas mērvienība ir izmantotas dažādas mērvienības: m ² , loc. (atradne), kvadrāts (grids). Tās ir savstarpēji nesalīdzināmas populācijas mērvienības. Šī iemesla dēļ par populācijas mērvienību ir izvēlēta atradne. Vēsturiski uzmanība ir pievērsta galvenokārt sugas izplatībai un atradņu skaitam, nevis indivīdu skaitam. EMERALD projekta laikā un turpmāk monitoringā līdz 2013. gadam ir izmantota uz tilpuma vienību bāzētā paraugu ievākšanas metode (Spunģis, 2001). Šī metode nav piemērota indivīdu skaita noteikšanai laukuma vienībā un datu interpretēšanai kontekstā ar dzīvotņu platībām (Valowirta, 1996).
	Min	8 No 2001. gada līdz 2003. gadam tika konstatētas astoņas jaunas sugas atradnes (Anon., 2004).
	Max	17 Vēsturiski zināmo deviņu atradņu (Spuris, 1998) summa ar astoņām jaunajām atradnēm.
HDV	Popunit	loc. (atradne)
	Quality & Date	M (2006)
	Min	24
	Max	24
	Trend period	1993–2006
	Trend	=
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Habitat period	M (2006)
	Trend	=
	Popunit_final	loc (atradne)
	Min_final	24
	Max_final	24
	Trend 1993–2006	S (vērtējums balstās uz labākām zināšanām par sugas izplatību)
CV	Date	2013–2018
	Popunit	grids1x1 (1 x 1 km kvadrāts) / loc. (atradne) 2019. gada Biotopu direktīvas 17. panta Latvijas ziņojumā kā populācijas mērvienība ir izmantots “loc.” (atradne), kuru skaits ir 13, kas sakrīt ar “grids” skaitu. Saskaņā ar Biotopu direktīvas 17. panta ziņojuma sagatavošanas vadlīnijām par gliemju populācijas mērvienību bija jāizmanto “grids” vai “loc.” (atradne). Saskaņā ar monitoringa rezultātiem ir zināms, ka

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
		suga bija monitorēta 23 atradnēs. Sugas esamība pierādīta 13 atradnēs.
	Min	na
	Max	na
	Value	13
	Type	minimum (minimālais vērtējums)
	Popunit_alt	i (indivīds)
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	na
	Method	estimatePartial (vērtējums, kas balstās uz monitoringa uzskaitēm)
	Trend period	2007–2018
	Trend	D (decline – samazināšanās)
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	estimatePartial (vērtējums, kas balstās uz monitoringa uzskaitēm)
	Habitat period	2007–2018
	Trend	D
	Method	estimatePartial
	Popunit_final	loc (atradne) Vēsturiski par populācijas mērvienību ir izmantots atradņu skaits (tas vairumā gadījumu sakrīt ar “grids” skaitu), nevis indivīdu skaits. Nav korektu, ticamu izejas datu par indivīdu skaitu. Turklāt nav datu par visām atradnēm, jo visās monitorings nav veikts. Indivīdu skaitu pirmo reizi ir bijis iespējams noteikt, izmantojot 2013.–2018. gada monitoringa datus, pateicoties metodikas maiņai.
	Min_final	23 Viena no atradnēm (Vītiņu pļavas dabas liegumā “Liepājas ezers”) ir iznīcināta pārganišanas dēļ laika posmā no 2008. līdz 2011. gadam (Spunģis, 2011; Dreijers, 2015).
	Max_final	30 No 2001. līdz 2018. gadam suga bija konstatēta 30 atradnēs (Anon., 2004; Spunģis, 2013; Dreijers, 2016; Pilāte, Jakubāne, 2016a,b; Pilāte, 2020; DDPS “Ozols”; EIONET, bez dat.) .
	Trend 2007–2018	S (stable – stabils)
	Dati_FRR	
REF	Area	64589 km ² Suga izplatīta visā Latvijas teritorijā.
	Period	2003 Līdz 2003. gadam iegūtā informācija apstiprināja literatūras avotos norādīto informāciju, ka suga izplatīta visā Latvijas teritorijā (Spuris, 1998; Anon., 2004).
HDV	Area	64589 km ²
	Quality & period	M (vidēja) (2006)
	Trend	=

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Magnitude	na
	Area_final	64589 km ²
	Trend 1993–2006	Stable
CV	Area	9434 km ² Biotopu direktīvas 17. panta Latvijas ziņojumos par šiem periodiem areāls bija rēķināts pēc izplatības datiem atbilstoši ziņojuma sagatavošanas vadlīnijām, balstoties uz daļēji ekstrapolētiem datiem (norādīts 17. panta ziņojuma paskaidrojumos).
	Period	2007–2018
	Trend	S
	Trend_method	estimatePartial (vērtējums, kas balstās uz datiem par daļu no populācijas)
	Area_final	64589 km ² No 2001. līdz 2018. gadam suga bija konstatēta 30 atradnēs visā Latvijas teritorijā (Anon., 2004; Spunģis, 2013; Dreijers, 2016; Pilāte, Jakubāne, 2016a,b; Pilāte, 2020; DDPS “Ozols”; EIONET, bez dat.).
	Trend 2007–2018	S (stable – stabils)
	Lēmumi FRP	
	Variants (8. attēls)	1. variants. Abos laika nogriežņos populācija nav mainījusies.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na
	Lēmumi FRR	
	Variants (8. attēls)	1. variants. Abos laika nogriežņos areāls nav mainījies.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

Literatūra un informācijas avoti

Anon. 2004. Distribution and abundance of habitats listed in the Annex I and species listed in the Annex II of the COUNCIL DIRECTIVE 92/43/EEC. Latvia. Prepared for the European Topic Centre – Nature Protection and Biodiversity by the project Preparation for Latvia's compliance with the Natura 2000 network of protected areas. Riga.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”, <https://ozols.gov.lv/ozols/> (skatīts 24.02.2022.).

Dreijers E. 2015. *Vertigo angustior*, Liepājas ezers (monitoringa anketas 1–5) (nepublicēts).

Dreijers E. 2016. *Vertigo angustior*, Sventājas upes ieleja (monitoringa anketa 1) (nepublicēts).

EIONET (bez dat.) Article 17 web tool, <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17>.

Pilāte D., Jakubāne I. 2016a. *Vertigo angustior*, Diļļu pļavas (monitoringa anketas 1–3) (nepublicēts).

Pilāte D., Jakubāne I. 2016b. *Vertigo genesii*, Vitrupe (monitoringa anketa 1) (nepublicēts).

Pilāte D. 2020. Eksperta atzinums dabas lieguma “Mežole” dabas aizsardzības plāna izstrādes vajadzībām. <https://www.daba.gov.lv/lv/media/2696/download?attachment>.

Schlesch H. 1942. Die Land- und Süßwassermollusken Lettlands. Korrespondenzblatt des Naturforscher-Vereins zu Riga LXIV: 245–360.

Spuris Z. (red.) 1998. Bezmugurkaulnieki. Latvijas Sarkanā grāmata, 4. sēj. Rīga, 388 lpp.

Spunģis V. (red.) 2001. ES sugu un biotopu direktīvas II pielikuma sugu apraksti. Augi, bezmugurkaulnieki, abinieki, rāpuļi. Latvijas Dabas fonds, Rīga.

Spunģis V. 2011. *Vertigo angustior*, Dabas liegums “Liepājas ezers” (monitoringa anketa). Atskaite: Bezmugurkaulnieku monitorings Natura 2000 vietās laika posmā 2008–2012. Latvijas Dabas fonds, Rīga.

Spunģis V. 2013. Atskaite: Bezmugurkaulnieku monitorings Natura 2000 vietās laika posmā 2008–2012. Latvijas Dabas fonds, Rīga.

Valovirta I. 1996. Land mollusc monitoring scheme: a handbook for field and laboratory methods. Finnish Environmental Institute. Nordic Council of Ministers, Helsinki (nepublicēts).